

Adoption

Tillstånd till adoption gavs av domstol. Adoptivföräldern/adoptivföräldrarna ansökte hos domstolen i sin hemort. Anteckning om adoption skulle göras i födelseboken i barnets födelseförsamling, men inte sällan har man underlåtit att göra detta och anteckningen finns då kanske bara i barnets hemförsamling vid tiden för adoptionen. Anteckning gjordes även i församlingsboken dit barnet adopterats. Hänvisning finns vanligen till domstolsutslaget

Historik

Legal adoption infördes i Sverige den 1/1 1918. Ansökan gjordes till den domstol där adoptanten/adoptanterna (=adoptivföräldern/adoptivföräldrarna) hade sin hemvist. Domstolen kunde även höra barnavårdsnämnden. Från 1923 var det obligatoriskt för barn under 18 år, då yttranden skulle inhämtas såväl från barnavårdsnämnden där adoptanten var skriven som från barnavårdsnämnden i barnets hemort.

Tillgänglighet

För kyrkböckernas uppgifter råder 70 års folkbokföringssekretess. Sekretessen gäller inte adoptivbarn som söker uppgifter om sin egen adoption.

Domböckerna är offentliga. Uppgifter i akter sekretessprövas om de är yngre än 70 år.

Sökning

I födelseboken eller i en församlingsbok (se inledningen) finns i regel anteckning om adoptionen med datum för domstolsutslaget. I sådant fall är det relativt lätt att återfinna adoptionen i domboken. Märk dock att domboksindelningen skiftar, både över tid och domstolar emellan (se nedan). Saknas ingångsuppgift i materialet är man hänvisad till en mer omfattande sökning i domböckerna, eventuellt i olika register till dessa (målförteckningar finns från 1948).

I ett fall, Uppsala rådhusrätt, finns ett särskilt register över adoptioner 1920–1970. Besluten ligger i det fallet i Dombok i ansökningsärenden och äktenskapsmål (1920–1944). Därefter återfinns adoptioner i Dombok i familjemål (1945–1947), i Familjerättsärenden (1948–1967) och Tvistemålsärenden (1968–1970).

I Västerås rådhusrätt återfinns adoptionerna före 1942 i Civildomboken, 1942–1947 i Aktdombok i civilmål och fr.o.m. 1948 i Akter i civilärenden.

Om domböckerna är uppdelade i serier hittar man adoptioner 1918–1947 vanligen i Dombok i tvistemål (om inte särskild Civildombok finns) och fr.o.m. 1948 oftast i serien (Beslut i) Ärenden, men ”ärenden” kan även då i vissa domstolar ingå i Dombok i tvistemål.

Arkiv

På Landsarkivet i Uppsala förvaras distriktets domböcker för åren 1918–1970. För några domstolar förvarar ULA även domböcker efter 1970:

- Hallsbergs tingsrätt (1971–2001)
- Lindesbergs tingsrätt (1971–2005)
- Malungs tingsrätt (1971–1973)
- Mellersta Västmanlands tingsrätt (1971–1973).

Observera dessutom att arkiven från Frösåkers häradsrätt (–1947) och Norra Roslags domsagas häradsrätt (1948–1970), som tillhörde Stockholms län fram till 1970, förvaras på ULA.

Församlingarna Alsike, Husby-Långhundra, Knivsta, Lagga, Vassunda och Östuna hörde också till Stockholms län t.o.m. 1970 (Stockholms läns västra domsagas häradsrätt). Domböckerna finns på Stockholms stadsarkiv.